

галузевого сектору (480 установ, що становить 49,1% від загальної кількості) та академічного сектору (303 установ, що становить 31,0% від загальної кількості).

Тенденція щорічного зменшення кількості організацій, які здійснюють науково-технічну діяльність, супроводжується збереженням майже незмінної структури їх розподілу за галузями наук: найбільші майже однакові частки (близько 38%) припадають на природничі і технічні науки, найменша частка – на гуманітарні науки (близько 5%).

Очевидно, що інновації залежать від знань, навичок і творчості тих, хто займається бізнесом. Але важливу роль в створенні правильного середовища для інноваційної діяльності відіграє уряд. У нашій країні поки що не закінчено побудову необхідного клімату для інноваційної діяльності: ще не досягнута макроекономічна стабільність, не налагоджена ІТ-інфраструктура, не розроблена цілісна політика наукової діяльності.

Особливу увагу слід звернути на те, що Україна має значний науково-технічний потенціал. Тому не можна допустити, щоб стан економіки і недостатня або неякісна нормативна база зупинили подальший його розвиток.

А.Ш. Сичинава, д-р екон. наук, проф. (ГТУ, Грузія)

Д.В. Сехниашвили, д-р екон. наук, асоц. проф. (ГТУ, Грузія)

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИЕ УНИВЕРСИТЕТЫ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ ГРУЗИИ

Условием формирования инновационной экономики Грузии является способность отечественных специалистов синтезировать и генерировать новые знания, а также внедрять их в практику. Мировыми лидерами становятся страны с высоким научно-образовательным потенциалом, способные быстро внедрять в экономику инновационные разработки. В условиях, когда во всех странах мира правительства стремятся уйти от возрастающего бремени прямого финансирования системы высшего образования, учебные заведения вынуждены превращаться, по сути, в предпринимательские структуры, самостоятельно изыскивающие средства для существования и развития.

Исторически первые университеты были нацелены на преподавание. Модель исследовательского университета подра-

зумежала, что ученые генерируют знания, в основном исходя из собственной инициативы, и доносят знания студентам. Позже университет стал пониматься как место обучения универсальным знаниям, развития знаний через исследования, распространения знаний через публикации, на подготовку профессионалов.

Однако идеальная до начала XXI века модель функционирования университета была неспособна ответить на все вызовы современности и это знаменовала переход от элитарной к массовой системе высшего образования с использованием новых коммуникационных технологий. Эта идея получила отражение в концепции «третьей миссии», в которой университет представляет собой ступень в процессе образования в течение жизни человека (lifelong education).

Концепция «третьей миссии» университета тесно связана с идеей предпринимательского университета («Entrepreneurial university»), введенного в научный оборот Б.Р. Кларком, который главным признаками предпринимательского университета считал коммерциализацию генерации и распространение знаний, вовлечение сотрудников в процесс генерации новых инновационных идей и участие в принятии управленческих решений.

Миссия университета стала звучать как предпринимательское отношение к академической деятельности. В результате проводимой как со стороны вуза, так и со стороны правительства работы по налаживанию взаимодействия между государством, университетом и бизнес-компаниями должны быть сформированы инновационные кластеры, центром которых является сильный университет.

В научной литературе есть два пути реализации предпринимательской функции университета. Первое направление связано с подготовкой будущих предпринимателей, людей готовых основать и нести ответственность за собственный бизнес, а второе – предпринимательская деятельность самого университета: создание бизнес-инкубаторов, технопарков, дочерних фирм и т.п.

Университет должен вовлекать студентов и выпускников в предпринимательство, оказывая им не только информационно-консультационную, но и ресурсную помощь. При этом речь идет не просто о предпринимательстве и создании новых предприятий, о том, что опираясь на свои конкурентные преимущества, университеты создают в первую очередь наукоемкие, инновационные производства.

Для Грузинской общественности особенно важен тот факт, что предпринимательская деятельность современных университетов направлена не только на получение финансового результата, но и

несет важливішу соціально-економічну складову – розробку і впровадження інновацій, передбачає створення і використання на базі університетів різних форм і способів трансферу технологій, а також сприяє залученню результатів інтелектуальної діяльності в практику з метою отримання доходів, створення і розвиток стартапів, малих інноваційних підприємств, створення умов для просування нових рішень на ринок, реалізацію прав на результати інтелектуальної діяльності зацікавленими контрагентами, створення проектних команд або тимчасових робочих груп для реалізації інноваційних проектів, участь в конкурсах і підготовка документів на отримання грантів від провідних державних і приватних фондів (фандрайзинг) і др.

Н.А. Сокол, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Освітня складова сучасної інноваційної моделі розвитку суспільства та економіки повинна бути сконцентрована на досягненні концепції «Навчання протягом життя», яка вказує на те, що людям як учасникам ринку праці необхідно постійно продовжувати вчитися та оновлювати свої знання, уміння та навички протягом всього життя. І це здійснюється не тільки за допомогою самонавчання чи застосування неформальних методів, але і завдяки отриманню формальної освіти у відповідних навчальних закладах, центрах та інших спеціалізованих структурах.

Безперервна освіта має як теоретико-наукове, так і прикладне вираження. З одного боку, це філософсько-педагогічна концепція, відповідно до якої освіта розглядається як процес, який охоплює все життя людини; з іншого – аспект освітньої практики: як безперервне цілеспрямоване набуття людиною соціокультурного досвіду з використанням всіх ланок освітньої системи; тобто це принцип організації освіти, освітньої політики.

Головне призначення освіти людини впродовж життя полягає в тому, що це можливість компенсації відсутності повної формальної освіти, якою може скористатися людина у будь-якому віці. У доповіді комісії ЮНЕСКО зазначено: «Неперервна освіта визначається не як освітня система, а принцип, згідно з яким утворена вся організація системи освіти і який, відповідно до цього, має полягати в основі